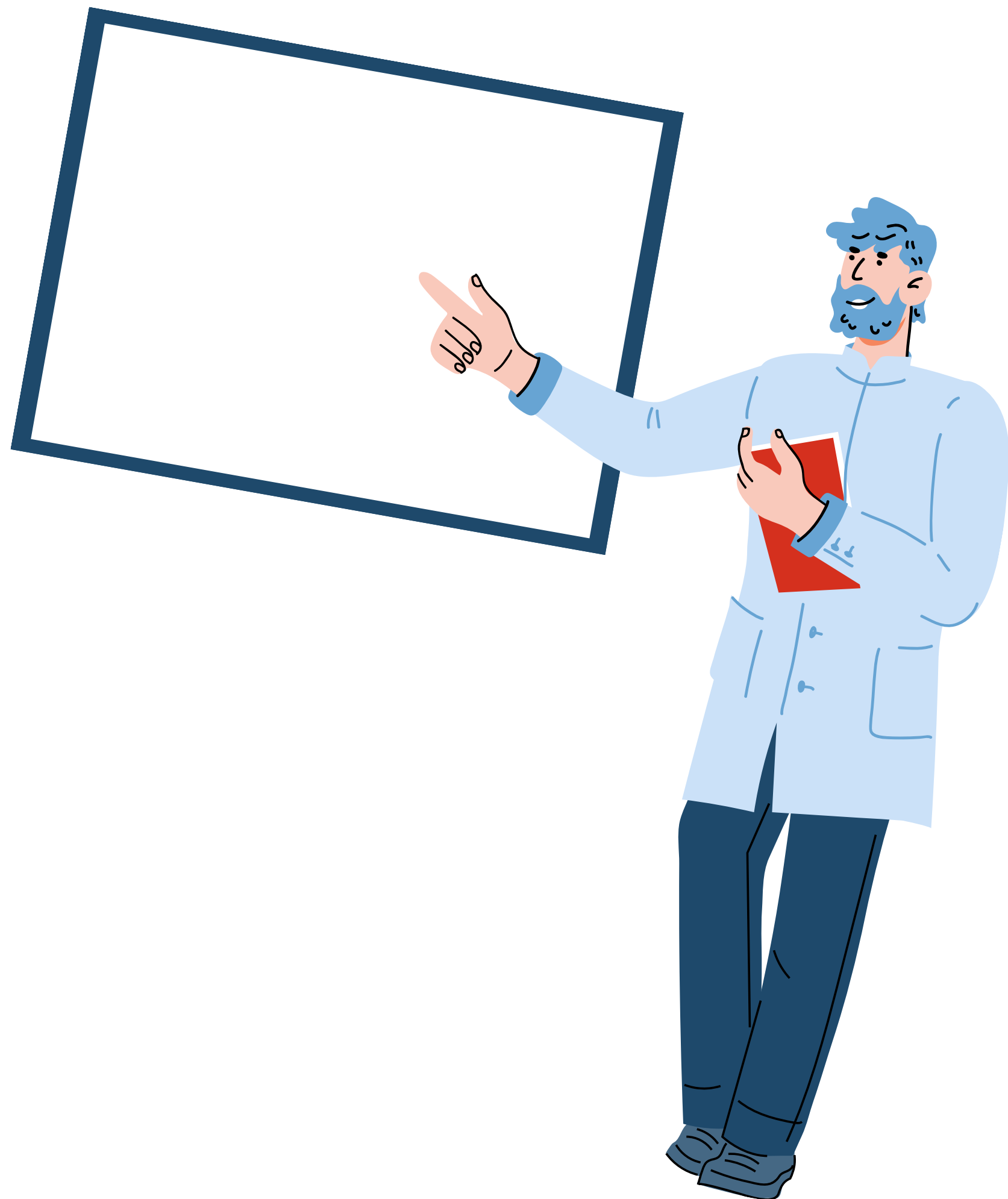

Działalność gospodarcza organizacji pozarządowych

Stan prawny na dzień 31.05.2021

O co tu chodzi?

Kilka definicji

Definicje

Działalność ekonomiczna

Podejmowanie przez organizacje działań zarobkowych, które pozwolą osiągnąć zysk lub zdobyć środki na pokrycie kosztów działalności statutowej poprzez sprzedaż towarów lub usług wytwarzanych bezpośrednio przez organizacje lub tylko sprzedawanych.

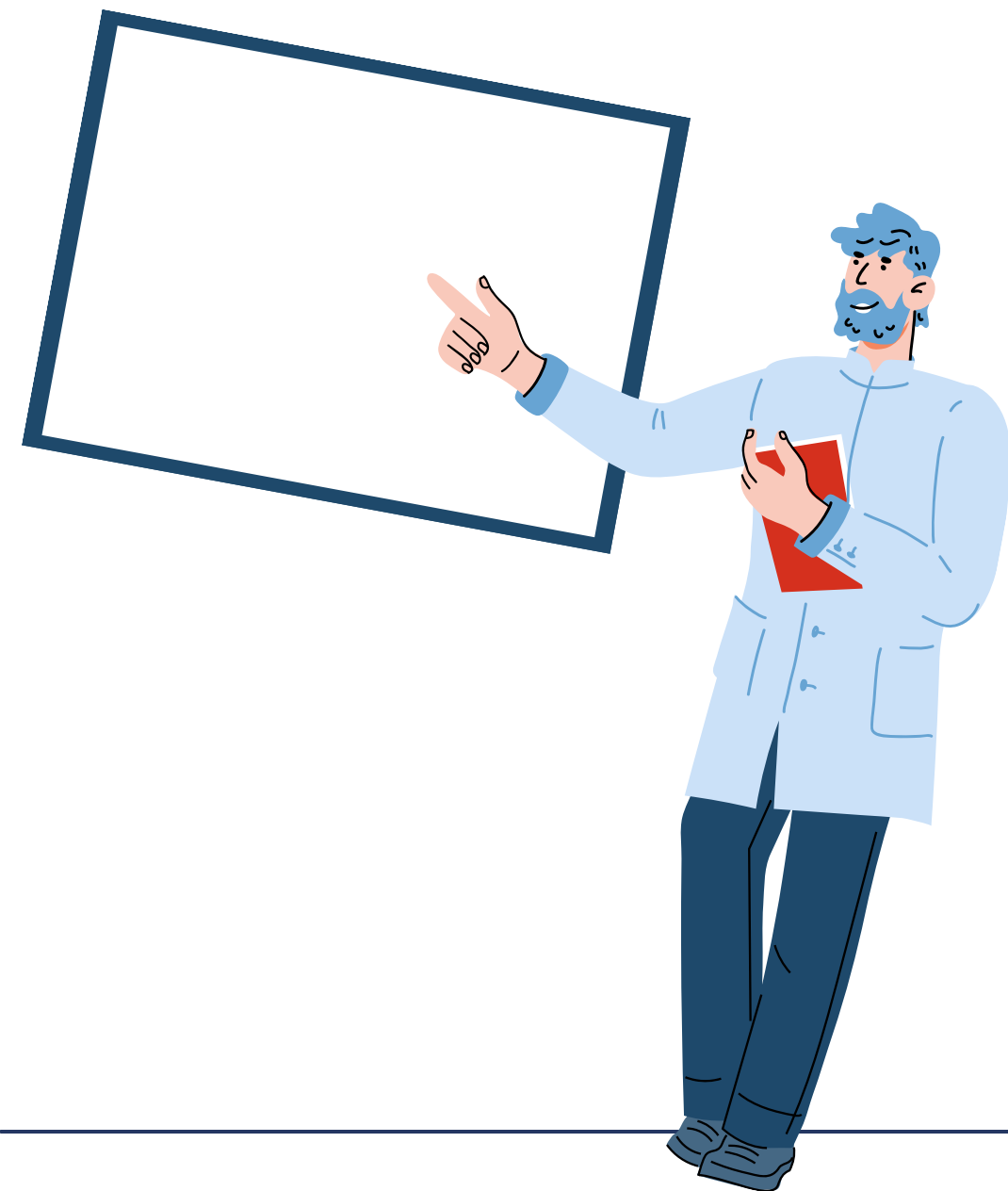
Organizacje mogą prowadzić ją w dwóch formach:

- działalność odpłatna pożytku publicznego;
- **działalność gospodarcza.**

Organizacje pozarządowe

- stowarzyszenia;
- fundacje.

Definicje

Podstawa prawna prowadzenia działalności gospodarczej

Stowarzyszenia REJESTROWE w ustawie Prawo o stowarzyszeniach:

art. 34 „Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą, według ogólnych zasad określonych w odrębnych przepisach. Dochód z działalności gospodarczej stowarzyszenia służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków”.

Fundacje w ustawie o Fundacjach:

art. 5 ust. 5 „Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji jej celów”.

Definicje

Definicja działalność gospodarczej

Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej

„Art. 2 Działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.”

Definicje

Działalność odpłatna a działalność gospodarcza

Po przeanalizowaniu zapisów ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie oraz definicji działalności gospodarczej, jako podsumowanie wyróżnić można dwie podstawowe różnice pomiędzy działalnością odpłatną a gospodarczą:

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI

- odpłatna – działalność pożytku publicznego zapisana w statucie organizacji;
- gospodarcza – każda dopuszczalna prawem.

ZYSK

- odpłatna – prowadzone bez osiągnięcia zysku (po kosztach lub ze stratą);
- gospodarcza – prowadzona w celu osiągnięcia zysków.

Kto może prowadzić działalność gospodarczą?

- ✓ Zarówno fundacja jak i stowarzyszenie mogą jednocześnie z działalnością statutową prowadzić działalność gospodarczą;
- ✗ Wyjątek stanowi stowarzyszenie zwykłe – nie może prowadzić działalności gospodarczej (art. 42 Ustawy Prawo o stowarzyszeniach).

Działalność gospodarcza organizacji ma charakter stały, powtarzalny i uporządkowany. Nie jest to jednorazowe przypadkowe wydarzenie.

Co możemy,
a co musimy?

Korzyści z prowadzenia działalności gospodarczej

- niezależność ekonomiczna (brak uzależnienia od jednego źródła finansowania);
- swoboda dysponowania finansami (możliwość pokrycia kosztów, na które nie można przeznaczyć dofinansowania z dotacji);
- tworzenie miejsc pracy (stać nas na zatrudnienie stałego personelu);
- zwiększenie możliwości działania w zakresie realizowania zadań statutowych;
- wzrost wiarygodności wśród partnerów zewnętrznych.

Obowiązki wynikające z prowadzenia działalności gospodarczej

- Organizacja musi prowadzić pełną rachunkowość a plan kont organizacji musi zawierać zmianę związaną z rachunkowym wyodrębnieniem działalności gospodarczej.
- Sprawozdawczość finansowa i podatkowa organizacji
 - cit 8 (bez zmian)
 - sprawozdanie finansowe (nie było wymagane jeśli organizacji prowadziła uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów).

Obowiązki wynikające z prowadzenia działalności gospodarczej

- **Podatek VAT**

Organizacje prowadzące działalność gospodarczą (oprócz możliwych zwolnień) podlegają tym samym regułom opodatkowania podatkiem VAT, jak i inni przedsiębiorcy.

- **Działalność gospodarcza a wolontariat**

Organizacja nie może korzystać z pomocy wolontariuszy przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Jakie decyzje nas
czekają?

Formy i decyzje

Organizacje pozarządowe podejmują działalność gospodarczą jako działalność uzupełniającą, pomocniczą.

Działalność gospodarcza nie może być celem istnienia organizacji pozarządowej.

Podjęcie działalności gospodarczej jest dla organizacji ważną decyzją, należy się do niej przygotować.

Przed wszystkim musimy pamiętać, że jako przedsiębiorca organizacja będzie podlegać tym samym prawom i obowiązkom, co inne podmioty gospodarcze (np. kwestie zatrudnienia pracowników, podatku VAT itp.).

Formy i decyzje

Prowadzenie działalności gospodarczej wiąże się z pewnym ryzykiem. Musimy je poznać, oszacować, tak aby nie narażać organizacji i prowadzonej przez nią działalności statutowej na zbędne ryzyko.

Zaplanowanie i podjęcie działalności gospodarczej musi być poprzedzone przygotowaniem biznesplanu, który porównać można do projektu, tworzonego przy realizacji działań statutowych.

Formy i decyzje

Kluczowe decyzje które musimy podjąć w związku z planowaną działalnością gospodarczą to:

- wybór przedmiotu działalności;
- wybór formy działalności.

Wybór przedmiotu działalności

Dokonujemy go zazwyczaj na podstawie ustalenia potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej, określenia sytuacji ekonomicznej oraz zasobów organizacji i zbadania sytuacji rynkowej.

Musimy pamiętać o tym, że rozpoczęcie wykonywania działalności gospodarczej wiąże się zazwyczaj z zaangażowaniem majątku organizacji oraz zatrudnieniem odpowiedniego personelu. Zbadanie sytuacji rynkowej – analiza potrzeb rynku (czyli odpowiedź na pytanie czy na moje usługi lub produkty będzie zapotrzebowanie) i funkcjonującej konkurencji (jeśli zapotrzebowanie istnieje, to kto jeszcze dostarcza podobnych usług czy produktów i co będzie nas wyróżniało). Odpowiedź na potrzebę rynku jest kluczem do sukcesu działalności gospodarczej.

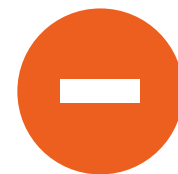

Wybór przedmiotu działalności

Organizacja może wybrać dowolny przedmiot działalności gospodarczej, który:
może być tożsamy z zakresem działalności statutowej

możliwość oparcia się na zasobach i doświadczeniu organizacji, ograniczenie wydatków na rozpoczęcie działalności;

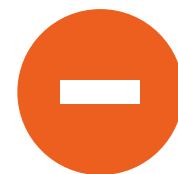

neczytelność dla odbiorców, wykorzystywanie zasobów organizacji, organicznie możliwości prowadzenia działalności statutowej.

Może być zupełnie niezwiązany z działalnością statutową organizacji

wyraźne rozdzielenie działalności gospodarczej i statutowej;

zwiększone ryzyko działalności na nieznanym polu, konieczność rozwinięcia nowej sfery aktywności.

Wybór przedmiotu działalności

Po dokonamy wyboru przedmiotu działalności gospodarczej musimy znaleźć odpowiednie oznaczenie tej działalności w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). PKD dostępne jest w każdej gminie lub na stronie:

www.stat.gov.pl/klasyfikacje

Wybór formy działalności

Wewnątrz struktury organizacyjnej bez wyodrębnienia

Najczęściej wybierana przez organizacje forma, najlepiej nadaje się do niewielkiej działalności, przy zatrudnieniu małej liczby osób. Traktowana jest organizacyjnie i rachunkowo jako jeden z projektów organizacji.

Wybór formy działalności

Wewnątrz struktury organizacyjnej w formie zakładu na ograniczonym rozrachunku

Forma ta umożliwia oddzielnie organizacyjne działalności statutowej od gospodarczej.

Działalność gospodarcza prowadzona jest pod nadzorem powołanego przez zarząd organizacji kierownika, posiadającego pełnomocnictwo do samodzielnego kierowania wyodrębnioną jednostką.

Jednostka ta będzie działała według oddzielnej struktury i mogą w niej obowiązywać inne warunki i zasady pracy niż w organizacji.

Rachunkowo nadal pozostanie jednym z projektów organizacji.

Wybór formy działalności

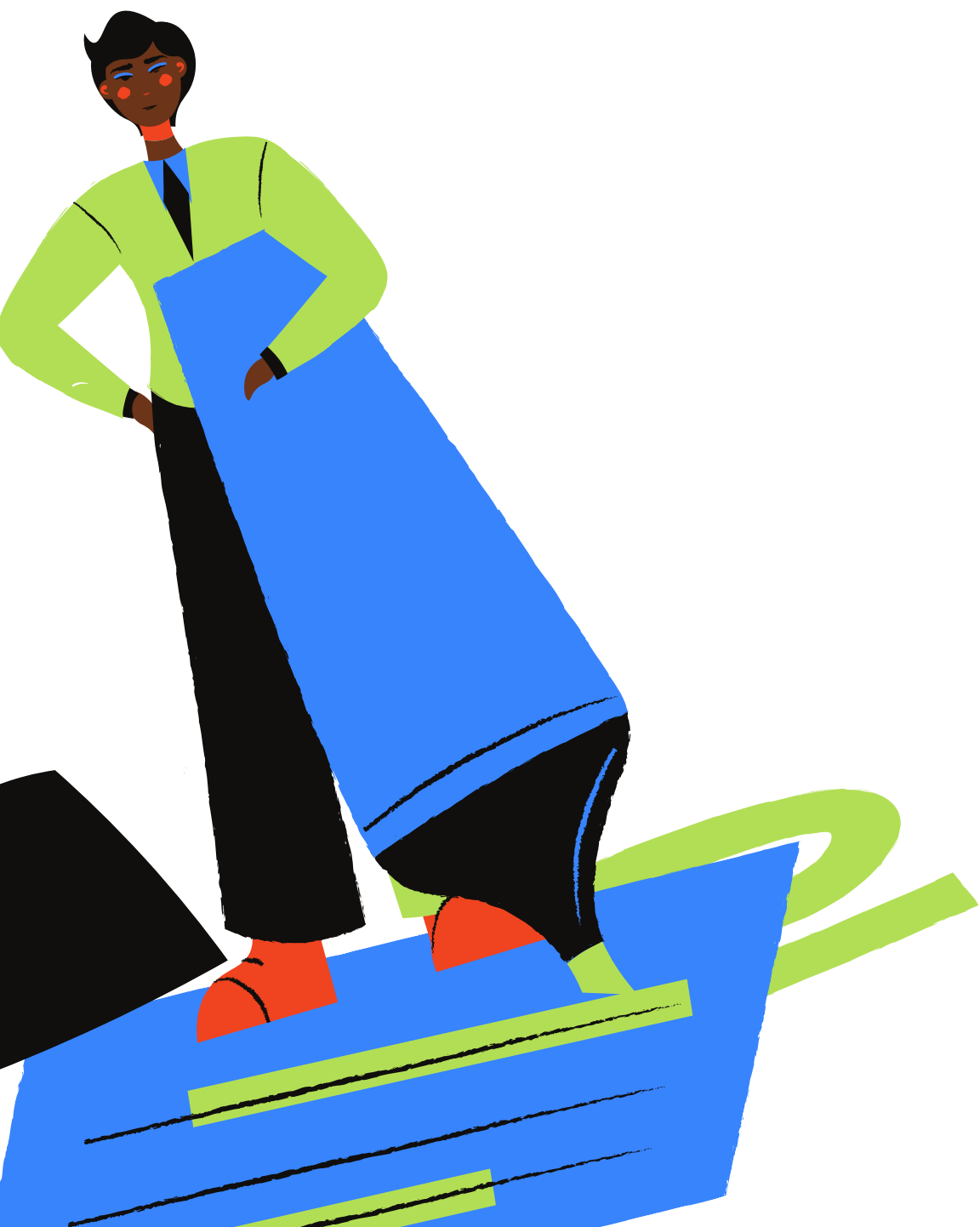

W ramach utworzonego oddzielnego podmiotu – najczęściej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

Forma polecana dla zaawansowanych organizacji, mogących zainwestować środki w wysokości minimum 5000 zł (kwota minimalna potrzebna do założenia podmiotu).

Spółka stanowi oddzielny podmiot prawny, którego właścicielem jest organizacja lub konsorcjum organizacji. Posiada oddzielne władze. Ważne jest to, że organizacja odpowiada za zobowiązania spółki tylko do wysokości udziałów które w niej posiada. Nie ma więc tutaj zasady odpowiedzialności całym majątkiem stowarzyszenia.

Podsumowanie

Podjęcie przez organizację działalności ekonomicznej daje możliwości rozwoju i niezależności finansowej. Wymaga jednak szczególnego przygotowania:

1. zapoznania się z obowiązującymi przepisami prawa,
2. zbadania wewnętrznych zasobów organizacji,
3. poznania rynku,
4. szczegółowego zaplanowania przedsięwzięcia.

Tylko takie podejście gwarantuje sukces finansowy i bezpieczeństwo organizacji.